

Hof van beroep Antwerpen, arrest van 9 maart 2021

Zie [Familierechtbank Antwerpen \(afd. Antwerpen\), vonnis van 24 april 2020](#)

Erkenning – Huwelijk – Pakistaans religieus huwelijk – Ahmadi-huwelijk – Artikel 126, §2 WIPR – Artikel 27 WIPR – Artikel 46 WIPR – Conflictrechtelijke controle – Artikel 47 WIPR – Vormvoorwaarden – Artikel 18 WIPR – Wetsontduiking – Artikel 21 WIPR – Openbare orde – Onmogelijkheid rechtsgeldig te huwen in Pakistan – Impliciete erkenning van huwelijk in Pakistan

Reconnaissance – Mariage – Mariage religieux pakistanais – Mariage Ahmadi – Article 126, §2 CODIP – Article 27 CODIP – Article 46 CODIP – Contrôle conflictuel – Article 47 CODIP – Conditions de forme du mariage – Article 18 CODIP – Fraude à la loi – Article 21 CODIP – Ordre public – Impossibilité de se marier valablement au Pakistan – Reconnaissance implicite du mariage au Pakistan

1. **A.S.**, RRN [...], wonende te [...] Antwerpen, [...], doch keuze van woonst doende bij zijn raadsman, appellant,

in persoon aanwezig en bijgestaan door mr. Robert Pierre, advocaat te 1000 Bruxelles, Rue Saint-Quentin 3,

2. **S.S.**, zonder gekend RRN, wonende te Pakistan, doch keuze van woonst doende bij haar raadsman, appellant,

vertegenwoordigd door mr. Robert Pierre, advocaat te 1000 Bruxelles, Rue Saint-Quentin 3,

tegen het vonnis van de AF2 kamer van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, sectie familie- en jeugdrechtbank, van 24 april 2020, aldaar gekend onder het rolnummer [...].

Procedure

1. De door de wet vereiste processtukken werden in behoorlijke vorm overgelegd, waaronder het bestreden vonnis d.d. 24 april 2020 van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, sectie familie- en jeugdrechtbank, en het verzoekschrift tot hoger beroep neergelegd ter griffie van dit hof op 22 mei 2020.

Voorwerp van de vordering

2. Appellanten vorderen hun hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren en dienvolgens:
- voor recht te zeggen dat de Pakistaanse huwelijksakte, opgesteld te [...] (Pakistan) op 13 februari 1992 en geregistreerd onder het nummer [...] op 22 april 1992, tussen de heer A.S. en mevrouw S.M. (meisjesnaam van mevrouw S.S.), geldig is conform artikel 27 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht;

- elke bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand die hiertoe wordt verzocht, te bevelen de huwelijksakte over te schrijven in de registers van de burgerlijke stand conform artikel 31 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Feiten en retroakten

3. De heer A.S. (hierna ook: de man) is geboren te [...] (Pakistan) op [...] 1968, heeft de Belgische en de Pakistaanse nationaliteit en woont te [...] Antwerpen, [...]. Mevrouw S.S. (meisjesnaam M.) (hierna ook: de vrouw) is geboren te [...] (Pakistan) op [...] 1971, heeft de Pakistaanse nationaliteit en woont in Pakistan.

Beide zijn Ahmadi-moslams afkomstig uit Pakistan. Zij huwden volgens de Ahmadi-regels te [...] (Pakistan) op 13 februari 1992 en hebben vier kinderen. De man kwam in 2004 naar België en heeft sinds 2016 de Belgische nationaliteit. Op 31 januari 2017 heeft de vrouw een visum gezinshereniging voor haarzelf en de twee nog minderjarige kinderen aangevraagd.

Daar waar de visumaanvraag voor de kinderen ingewilligd werd en de kinderen inmiddels in België bij hun vader verblijven, werd de aanvraag voor de vrouw op 21 juni 2017 geweigerd bij gebrek aan bewijs van de huwelijksrelatie gezien de Ahmadi-huwelijksakte niet erkend wordt door de Pakistaanse autoriteiten en bijgevolg evenmin in België erkend kan worden.

Bij de legalisatie van het afschrift van de huwelijksakte op 6 december 2016 werd door de Belgische consul immers opgemerkt dat de akte niet conform artikel 47 WIPR is gezien het huwelijk niet conform is aan sectie 1 van de Pakistaanse Moslim Familiewet van 1961 en de Bijzondere Huwelijkswet van 1872.

In het bevolkingsregister werd bij de burgerlijke staat van de man wel gewag gemaakt van het huwelijk d.d. 13 februari 1992. Blijkens de mail van stad Antwerpen d.d. 20 september 2018 werd de vermelding louter op verklaring en niet ingevolge een effectieve erkenning in het register aangebracht.

Op 17 juli 2018 hebben appellanten een verzoekschrift tot erkenning van de buitenlandse huwelijksakte neergelegd. Bij het bestreden vonnis d.d. 24 april 2020 werd hun verzoek toelaatbaar maar ongegrond verklaard. De eerste rechter motiveerde samengevat dat:

- appellanten zelf aangeven dat zij als Ahmadi-moslams in Pakistan gediscrimineerd worden en dat het voor hen onmogelijk is om aldaar op rechtsgeldige wijze te huwen zodat de Pakistaanse huwelijksakte de toets van artikel 47 WIPR niet kan doorstaan;
- artikel 21 WIPR voor dit specifieke probleem geen soelaas kan bieden gezien dit in een beschermingsmechanisme ten voordele van het eigen forum voorziet en de openbare orde exceptie de Staat de mogelijkheid biedt om de buitenlandse huwelijksakte – hoewel rechtsgeldig afgesloten in een andere Staat – niet te erkennen indien dit tot ongewenste gevolgen in de Belgische rechtsorde zou leiden of om andere relevante bepalingen van dat recht of zo nodig Belgisch recht toe te passen;
- dergelijke situatie hier niet aan de orde is maar wel de tegenovergestelde situatie, namelijk het huwelijk wordt niet erkend volgens de interne rechtsregels van Pakistan, en het niet aan de Belgische rechtbanken toekomt om daaraan te remediëren op grond van de exceptie van internationale openbare orde, zelfs niet indien de buitenlandse wetgeving een discriminerende werking ten aanzien van appellanten heeft;
- de exceptie van openbare orde slechts relevant is indien het huwelijk tot stand kwam op basis van een bepaling van buitenlands recht die op zich strijdig met de openbare orde is en niet wanneer het volgens de bepalingen van het buitenlands recht niet tot stand kwam gezien wat volgens het buitenlands recht niet bestaat als zodanig ook niet erkend kan worden;

- dit niet wegneemt dat appellanten in België een huwelijksakte kunnen indienen en er voor hen geen beletsel is om in België een huwelijk aan te gaan zodat er geen sprake is van een schending van het recht om te huwen zoals gewaarborgd door artikel 12 EVRM;
 - aldus oordelen niet tot gevolg heeft dat het risico bestaat dat de afstammingsband tussen de man en zijn kinderen door de Belgische autoriteiten niet erkend zou worden gezien de geboorteakten immers de loutere afstammingsband zonder verwijzing naar een huwelijk vermelden;
 - er dus van enige schending van artikel 8, 9 en 14 EVRM (het recht op de eerbiediging van het gezinsleven, de vrijheid van geloof en het discriminatieverbod) geen sprake kan zijn.
4. Appellanten zijn gegriefd door dit vonnis en voeren hiertoe in essentie aan dat:
- zij beide Ahmadi-moslims zijn – wat uit hun officiële documenten blijkt – en de Ahmadi-gemeenschap één van de zwaarst gediscrimineerde / vervolgte religieuze minderheden in Pakistan is;
 - zij zichzelf als moslims beschouwen maar sinds de grondwetswijziging van 1974 in de Pakistaanse Grondwet als niet-moslims aangeduid worden terwijl het Pakistaans Strafwetboek sedert 1984 in een gevangenisstraf voorziet voor Ahmadi's die zichzelf moslim noemen of dit geloof prediken of verspreiden;
 - zij op systematische wijze gediscrimineerd worden en als 'niet-moslims' genoodzaakt zijn in een eigen huwelijksregelgeving te voorzien die evenwel door Pakistan niet wordt erkend;
 - zij immers niet kunnen huwen op basis van de Pakistaanse Moslim Familiewet van 1961 of de Bijzondere Huwelijkswet van 1872 zodat het in principe onmogelijk is om op rechtsgeldige wijze een huwelijk af te sluiten in Pakistan;
 - de registratie van Ahmadi-huwelijken daarentegen wel door de nationale Pakistaanse autoriteit voor de registratie (NADRA) gebeurt – zoals dit ook voor hun huwelijksakte het geval is – hoewel dergelijke registratie vaak door regionale autoriteiten geweigerd wordt;
 - zij zich op de exceptie van openbare orde (artikel 21 WIPR) beroepen gezien het gebrek aan erkenning van hun huwelijk een religieuze discriminatie als ongewenst effect in de Belgische rechtsorde met zich meebrengt;
 - de huwelijksakte in Pakistan wel degelijk bestaat gezien dit huwelijk uitdrukkelijk of impliciet wordt vermeld op het Familie Registratie Certificaat, het paspoort en de geboorteakte van de kinderen;
 - zij enkel geen huwelijksakte onder een andere vorm dan de huwelijksakte van de Ahmadi-gemeenschap kunnen bekomen;
 - de weigering van DVZ om de huwelijksakte te erkennen dus niet berust op het feit dat het huwelijk geen wettelijk bestaan in Pakistan heeft maar op het feit dat, omwille van de staatsdiscriminatie tegen Ahmadi's, zij belemmerd worden een aantal rechten verbonden met hun statuut van gehuwd koppel uit te oefenen, zoals het verkrijgen van een normale huwelijksakte afgeleverd door de Pakistaanse autoriteiten;
 - voor zover geoordeeld zou worden dat de bescherming van de openbare orde niet tot de erkenning van hun huwelijksakte leidt of dat de huwelijksakte in Pakistan niet bestaat, er moet vastgesteld worden dat de weigering om de huwelijksakte te erkennen de artikelen 8, 12, 13 en 14 EVRM schendt;
 - de beslissing om het huwelijk niet te erkennen, ook een schending van artikel 20 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie inhoudt.

Toelaatbaarheid

5. Het hoger beroep ingesteld bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van dit hof op 22 mei 2020 is tijdig en regelmatig naar vorm. Het hoger beroep is ook toelaatbaar.

Ten gronde

6. Daar waar de voorgelegde huwelijksakte van 13 februari 1992 en bijgevolg van vóór de inwerkingtreding van het WIPR op 1 oktober 2004 dateert, voorziet artikel 126, § 2, lid 1 WIPR dat de wet van toepassing is op authentieke akten die na inwerkingtreding tot stand gekomen zijn.

Artikel 126, § 2, lid 2 WIPR bepaalt evenwel dat dergelijke akte die vóór de inwerkingtreding van deze wet tot stand gekomen is, in België gevolgen kan hebben indien zij aan de voorwaarden van deze wet voldoet. Deze begunstigingsregel laat toe om vroegere strengere erkenningsregels ter zijde te schuiven.

Artikel 27, § 1 WIPR bepaalt dat een buitenlandse authentieke akte – zoals een huwelijksakte – in België door alle overheden wordt erkend zonder dat een beroep moet worden gedaan op enige procedure indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens deze wet toepasselijk recht, en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 en 21.

Overeenkomstig artikel 46, lid 1 WIPR worden – onder voorbehoud van artikel 47 WIPR – de voorwaarden voor de geldigheid van het huwelijk voor elke echtgenoot beheerst door het recht van de Staat waarvan hij bij de voltrekking van het huwelijk de nationaliteit heeft.

Artikel 47 WIPR bepaalt dat de vormvereisten voor de voltrekking van het huwelijk worden beheerst door het recht van de Staat op wiens grondgebied het huwelijk voltrokken wordt. Dit recht bepaalt met name of en volgens welke nadere regels:

- 1° het huwelijk in die Staat vooraf moet worden aangegeven of aangekondigd;
- 2° de akte van huwelijk in die Staat moet worden vastgesteld en overgeschreven;
- 3° het voor een godsdienstige instantie gesloten huwelijk rechtsgevolgen heeft;
- 4° het huwelijk bij volmacht kan plaatsvinden.

Daar waar beide appellanten bij de voltrekking van het huwelijk de Pakistaanse nationaliteit hadden, moeten de grondvoorwaarden en de vormvereisten naar Pakistaans recht worden beoordeeld. In huidige zaak is de vraag aan de orde of de huwelijksakte aan de vereisten van artikel 47 WIPR voldoet.

7. Waar beide appellanten de Ahmadi-religie aanhangen, worden Ahmadi's in Pakistan sinds de grondwetswijziging van 1974 als niet-moslim beschouwd. Het document van Cedoca, de studiedienst van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, illustreert de discriminatie van Ahmadi's in Pakistan op diverse vlakken.

Met betrekking tot het huwelijk wordt als volgt vermeld: *“Ahmadi's kunnen niet huwen op basis van de Muslim Family Laws Ordinance als gevolg van een grondwetswijziging in 1974 waarbij ahmadi's tot niet-moslims werden verklaard. Zij kunnen ook niet trouwen op grond van de Special Marriage Act 1872. Om die reden hebben de ahmadi's hun eigen regelgeving uitgevaardigd die wordt aangeduid als de Fiqah-e-Ahmadiyya. Deze is echter nooit officieel erkend in het Pakistaanse rechtssysteem.”*

De ahmadi-administratie in [...] is evenmin door enige Pakistaanse regelgeving bevoegd verklaard om huwelijksakten af te geven, maar doet dit wel (zie: Thematisch ambtsbericht Pakistan positie van ahmadi's en christenen, december 2012, www.rijksoverheid.nl, 19).

Hoewel de Ahmadi's volgens de Pakistaanse regelgeving niet rechtsgeldig kunnen huwen en de eigen regelgeving van hun geloofsgemeenschap niet officieel in Pakistan erkend wordt, dient te worden vastgesteld dat de Pakistaanse overheid de afgeleverde huwelijksakten *de facto* wel als bewijs van het huwelijk aanvaardt.

Hoewel de regionale autoriteiten in Pakistan een huwelijk afgesloten binnen de Ahmadi-gemeenschap meestal niet erkennen, zijn appellanten wel als echtgenoten geregistreerd in de nationale databank van de NADRA (“*National Database and Registration Authority*”), ingericht bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken van Pakistan, wat blijkt uit het door hen voorgelegd ‘familie registratie certificaat’ (“*Family Registration Certificate*”).

Ondanks de niet-officiële status van deze huwelijksakten, worden deze akten toch voor legalisatie door het Pakistaanse ministerie van Buitenlandse Zaken geaccepteerd (zie ook: Thematisch ambtsbericht Pakistan positie van ahmadi's en christenen, december 2012, www.rijksoverheid.nl, 19). Degenen die volgens de Ahmadi-traditie gehuwd zijn, worden in hun Pakistaans paspoort bovendien als echtgenoten vermeld. De geboorteakten van de kinderen vermelden beide ouders en uit niets blijkt dat zij als onwettig worden beschouwd.

De ontbrekende officiële regelgeving inzake het huwelijk voor de Ahmadi's neemt bijgevolg niet weg dat de Pakistaanse overheid – zij het impliciet – de Ahmadi-huwelijken erkent en dat aan de huwelijken en de huwelijksakten van deze geloofsgemeenschap in de interne rechtsorde – minstens in de administratieve praktijk – in het land van herkomst gevolgen verbonden worden.

Hoewel het huwelijk van appellanten niet conform de Pakistaanse Moslim Familiewet van 1961 of de Bijzondere huwelijkswet van 1872 afgesloten is / kon worden, is het hof in deze specifieke omstandigheden – hier de impliciete erkenning van dit huwelijk in het thuisland – van oordeel dat de huwelijksakte ook in de Belgische rechtsorde kan worden erkend. Gezien Pakistan zelf aan het Ahmadi-huwelijk gevolgen verbindt, is het hof van oordeel dat de voorgelegde huwelijksakte de toets van artikel 47 WIPR doorstaat.

8. Het hoger beroep is bijgevolg gegrond, zoals hierna bepaald.

Kosten

9. Bij gebrek aan een in het ongelijk gestelde partij in onderhavige procedure op eenzijdig verzoekschrift dienen appellanten de kosten van beide aanleggen te dragen.

Beslissing

Het hof beslist bij arrest na behandeling van de zaak in raadkamer.

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Gehoord Advocaat-generaal D. De Waele in zijn advies dat omwille van de omstandigheden der zaak mondeling ter terechtzitting werd gegeven en waarop appellanten hebben kunnen repliceren.

Verklaart het hoger beroep toelaatbaar en als volgt gegrond.

Hervormt het bestreden vonnis en opnieuw rechtsprekend.

Zegt voor recht dat de huwelijksakte van appellanten, opgesteld te [...] (Pakistan) op 13 februari 1992 en geregistreerd onder nummer 1006 op 22 april 1992, in de Belgische rechtsorde erkend wordt.

Legt de kosten van beide aanleggen ten laste van appellanten.

Veroordeelt appellanten tot betaling van het rolrecht in hoger beroep van 400 euro aan de FOD Financiën, na eenvoudige uitnodiging hiertoe.

Dit arrest werd uitgesproken in de openbare zitting van 9 maart 2021 door

B. Van Den Bergh, raadsheer, dd. voorzitter

C. Janseghers, raadsheer

C. Reubrecht, raadsheer

J. Puts, griffier